

Sak til landsmøte

Nr:

Saksbehandler: Morten Falkenberg

Dato: 28.02.2023
Dokumentnr DM:

FYS VESTEL Forslag om å søke forbundsstyret om dispensasjon fra vedtak i LM-sak 17/2019

Historikk:

I sak 17 på NSF's landsmøte i 2019 ble følgende vedtak gjort (gul utheving er ord relatert til saken):

1. *Det etableres en ordning der medlem ved innvilget ulønnet permisjon fra arbeidsgiver, etter søknad kan få dekket tapt arbeidsfortjeneste for å utføre arbeid for NSF av midlertidig karakter. Tapt arbeidsfortjeneste for den enkelte dekkes ikke for arbeid ut over 5 dager sammenhengende og heller ikke for arbeid ut over 20 dager i løpet av et kalenderår. Det er en forutsetning at det dreier seg om utførelse av arbeidsoppgaver som ikke faller inn under tillitsvalgtoppgaver etter hovedavtalen og som heller ikke naturlig kan utføres av ansatte i NSF. Eksempel på oppdrag kan være etterarbeid i forbindelse med streik eller medlemskampanjer utenfor egen arbeidsplass.*

Ordnningen med frikjøp etter punkt 1 bør legges opp slik at medlem

- Står fritt til å påta seg arbeidsoppgavene
- Selv kan vurdere når, hvor og hvordan arbeidsoppgavene kan utføres
- Ikke er underordnet NSF's ledelse eller kontroll ved utførelse av arbeidet og
- Ikke mottar lønn, men får kompensert for tapt arbeidsfortjeneste

Tillitsvalgte som deltar på NSF's arrangementer som ikke gir rett til permisjon med lønn, kan etter søknad få dekket tapt arbeidsfortjeneste fra NSF. En klar forutsetning er at søknad om permisjon med lønn er avslått. I tillegg må tillitsvalgtes rett til tjenestefri med lønn etter hovedavtalen ikke undergraves.

Det avsettes kr 5 000 000 i øremerkede midler som disponeres av fylkesstyrene til finansiering av denne ordningen. Budsjettmidlene fordeles mellom fylkene etter et forholdstall som tar utgangspunkt i antall tillitsvalgte og hovedtillitsvalgt i fylkene per foregående år. Bruk av midlene rapporteres til forbundsstyret. Beløpet kan økes av Forbundsstyret til 10 millioner i inneværende landsmøteperiode hvis det er behov for det.

Erfaringene fra dette arbeidet i kommende landsmøteperiode evalueres og danner eventuelt grunnlag for tydeligere retningslinjer for frikjøpsordninger.

2. *Organisasjonen må ha større bevissthet og koordinering av oppgaver som NSF pålegger de tillitsvalgte. Dette gjelder informasjon, spørreundersøkelser, rapporter m.m. både fra hovedkontor og fylkeskontor.*
3. *Tillitsvalgtopplæringen må utvides for HTV etter 1 år i vervet for å styrke deres kompetanse.*
4. *Det iverksettes en kampanje med satsingsområde «Tillitsvalgt i NSF 2020 – 2023». Forbundsstyret utarbeider en strategi for å sette fokus på å rekruttere og beholde HTV/TV i NSF og for å markedsføre viktigheten av vervet i betydelig større grad.*

Se side 93 i LM-protokollen: <https://www.nsf.no/sites/default/files/inline-images/protokoll.pdf>

Fylkesstyret behandlet i sak 44/2021 (DM# 1209802) en søknad til forbundsstyret om dispensasjon fra dette vedtaket med slikt vedtak:

NSF Vestfold og Telemark søker forbundsstyret om dispensasjon fra vedtak i LM-sak 17/2019, slik at avsatte midler på konto 53020 kan brukes til å honorere medlemmer som utfører oppgaver i tråd med vedtaket, men uten at det foreligger en innvilget søknad om ulønnet permisjon fra arbeidsgiver. Vedtaket bør gjelde frem til neste landsmøte.

Dispensasjonssøknaden ble behandlet av forbundsstyret først i sak 30/2021 (DM# 1228493), med følgende vedtak:

Forbundsstyret støtter intensjonen i søknaden fra NSF Vestfold og Telemark. Forbundsstyret anerkjenner at ordningen slik den nå er utformet ikke løser utfordringen som lå til grunn for at ordningen ble etablert. Derfor ber styret administrasjonen jobbe videre med å se på mulige alternative løsninger på dette. Styret ber administrasjonen komme tilbake til styret på neste styremøte med en anbefaling av hvordan dette kan løses.

Forbundsstyret behandlet saken på ny i sak 51/2021 (DM# 1235181 – ligger som vedlegg nederst i saken), med slikt vedtak 22.11.2021:

Forbundsstyret gir unntak fra vedtak i landsmøtesak 17/2019, ved at det ikke stilles krav om at tillitsvalgte må ha søkt og fått avslag på fri med lønn for å utføre oppgaver for organisasjonen. Tillitsvalgte gis tilsvarende lønn som i arbeidsforholdet.

Bakgrunn for saken:

Hvert fylkesledd er under seksjon xx05 Fylkesstyre, og fra 2022 med egen seksjon xx07, fra og med 2020 tildelt en beregnet andel av fem millioner som kan benyttes slik LM-vedtaket beskriver. I tabellen nedenfor vises tildelt budsjett og regnskap på konto 53020 *Tapt arbeidsfortjeneste tillitsvalgte, trekkpliktig*, alternativt *prosjektnummer 290506*, for 2020 og frem til i dag, med regnskapstall frem til og med 2022 (pr 28.02.2023).

Det er i tillegg lagt inn tall for 2019 (fra før LM-vedtaket) for å vise utviklingen. Forut for LM-vedtaket i 2019 så ble også konto 53020 benyttet. F.eks. vedtok fylkesstyret i tidligere Vestfold å dekke tapt arbeidsfortjeneste for lokale faggruppelidere som deltok på den vedtektsfestede lokale fagpolitiske konferansen, uten at hovedavtalen ga dem rettigheter til å delta på slikt arrangement med lønnet permisjon.

NSF Vestfold og Telemark (tallene er ikke kvalitetssikret av økonomiavd.):

År	Budsjett	Regnskap	Forbruk av årsbudsjett
2019	0	39.821	
2020	274.409	24.250	8,84%
2021	329.350	24.756	7,52%
2022	323.553	30.292	9,36%

Hvis vi ser på alle NSF-avdelingers bruk av disse midlene, så ser det slik ut (tallene er ikke kvalitetssikret av økonomiavd.):

År	Budsjett	Regnskap	Forbruk av årsbudsjett
2019	214.780	305.139	142,07%
2020	4.142.028	170.640	4,12%
2021	4.673.555	173.219	3,71%

2022	4.550.869	228.104	5,01%
------	-----------	---------	-------

Budsjett-tall er ikke eksakt 5 millioner, men det skyldes trolig at det vedtatte beløp også skal dekke arbeidsgiveravgift m.v.

Tallene er ikke presise, men viser at NSF's avdelinger, inklusive FK Vestfold og Telemark, så langt har brukt svært lite av de midler landsmøtet satte til disposisjon. Det er noe økning etter forbundsstyrevedtaket i november 2021. Fylkeskontorets erfaring er at midlene er mer tilgjengelig nå enn tidligere, men at det er en noe komplisert administrativ rutine for å få honorarene utbetalt.

Fylkeskontorets erfaring er også at det er et økende behov, både ut fra sentrale og lokale tiltak, for å innkalle tillitsvalgte til møter/oppgaver som ikke dekkes av de ulike hovedavtaler.

NSF Vestfold og Telemark ønsker også etter landsmøtet i 2023 å benytte medlemmer til oppgaver i tråd med LM-vedtak og FS-vedtatt dispensasjon. I landsmøtesaken ble alle medlemmer inkludert, ikke bare tillitsvalgte. I FS-saken begrenset man seg til tillitsvalgte. **Fylkesstyret i Vestfold og Telemark mener man i ny landsmøtesak må inkludere alle medlemmer.**

Det er også behov for å utarbeide en enkel standardisert elektronisk administrativ rutine som gjøres tilgjengelig for alle fylkeskontor.

Forslag til vedtak:

NSF Vestfold og Telemark fremmer sak til landsmøtet hvor vedtatt dispensasjon videreføres, og endres i tråd med dette saksfremlegget.

Vedtak:

Fylkesstyret støtter at saken oversendes som forslag til landsmøtesak – til forbundsstyret for behandling.

Med vennlig hilsen

Randi Askjer
Fylkesleder

Sak til Forbundsstyret

Nr: 51/2021

Saksbehandler: Eirik Rikardsen

Dato: 24.11.2021

Dokumentnr DM: 1235181

[Ikke tildelt]

FRIKJØP AV HTV/TV FOR Å UTFØRE OPPDRAG FOR ORGANISASJONEN

Bakgrunn for saken:

På landsmøtet i 2015 ble sak «Frikjøp av HTV/TV for å utføre arbeid for organisasjonen» behandlet. Her ble det besluttet å nedsette et utvalg som bl.a. skulle «vurdere fordeler og ulemper ved ulike frikjøpsordninger for HTV». Utvalgets innstilling ble behandlet på landsmøtet i 2019, og følgende vedtak ble fattet i sak 17: «Frikjøp av HTV/TV for å utføre oppdrag for organisasjonen»:

1. *Det etableres en ordning der medlem ved innvilget ulønnet permisjon fra arbeidsgiver, etter søknad kan få dekket tapt arbeidsfortjeneste for å utføre arbeid for NSF av midlertidig karakter. Tapt arbeidsfortjeneste for den enkelte dekkes ikke for arbeid ut over 5 dager sammenhengende og heller ikke for arbeid ut over 20 dager i løpet av et kalenderår. Det er en forutsetning at det dreier seg om utførelse av arbeidsoppgaver som ikke faller inn under tillitsvalgtoppgaver etter hovedavtalen og som heller ikke naturlig kan utføres av ansatte i NSF. Eksempel på oppdrag kan være etterarbeid i forbindelse med streik eller medlemskampanjer utenfor egen arbeidsplass.*

Ordningen med frikjøp etter punkt 1 bør legges opp slik at medlem

- *Står fritt til å påta seg arbeidsoppgavene*
- *Selv kan vurdere når, hvor og hvordan arbeidsoppgavene kan utføres*
- *Ikke er underordnet NSFs ledelse eller kontroll ved utførelse av arbeidet og*
- *Ikke mottar lønn, men får kompensert for tapt arbeidsfortjeneste*

Tillitsvalgte som deltar på NSFs arrangementer som ikke gir rett til permisjon med lønn, kan etter søknad få dekket tapt arbeidsfortjeneste fra NSF. En klar forutsetning er at søknad om permisjon med lønn er avslått. I tillegg må tillitsvalgtes rett til tjenestefri med lønn etter hovedavtalen ikke undergraves.

Det avsettes kr 5 000 000 i øremerkede midler som disponeres av fylkesstyrene til finansiering av denne ordningen. Budsjettmidlene fordeles mellom fylkene etter et forholdstall som tar utgangspunkt i antall tillitsvalgte og hovedtillitsvalgt i fylkene per foregående år. Bruk av midlene rapporteres til forbundsstyret. Beløpet kan økes av Forbundsstyret til 10 millioner i innværende landsmøteperiode hvis det er behov for det.

Erfaringene fra dette arbeidet i kommende landsmøteperiode evalueres og danner eventuelt grunnlag for tydeligere retningslinjer for frikjøpsordninger.

I forberedelsen til landsmøtesak 17/2019, var det to hensyn som var viktige da det overnevnte forslaget ble fremmet:

- Ikke undergrave arbeidsgivers forpliktelse til å gi fri for å utøve tillitsvalgtoppgaver.
- Ikke bryte arbeidsmiljølovens bestemmelser om midlertidig tilsetning.

Det ble videre satt som krav at den tillitsvalgte måtte søke om permisjon med lønn fra arbeidsgiver. Ved avslag på permisjonssøknaden kunne NSF dekke tapt arbeidsfortjeneste.

Rett til fri for å utøve tillitsvalgtoppgaver

I utvalgsarbeidet som lå til grunn for landsmøtesak 17/2019, ble de ulike oppgavene som tillitsvalgte har, beskrevet og listet opp. Oppgavene ble så fordelt mellom hva som var rene NSF-oppgaver og hvilke som kommer inn under ordinære oppgaver som tillitsvalgte har, og som skal dekkes av hovedavtalens bestemmelser om fri. Oversikten er vedlagt.

Utvalget mente det var viktig å ikke undergrave arbeidsgivers ansvar for at tillitsvalgte gis anledning til å utøve sine tillitsvalgtoppgaver. Utvalget foreslo videre at arbeidet med å etablere gode tillitsvalgtordninger/frikjøp skulle intensiveres, og at fylkeskontorene skulle ha en aktiv rolle ved å rådggi tillitsvalgte. Det ble utarbeidet egne veiledere på de ulike tariffområdene, med tips og råd til tillitsvalgte når de skal inn i drøftinger om økt frikjøp. Disse er publisert på [nsf.no](https://www.nsf.no).

Midlertidig tilsetting i NSF

I forbindelse med utvalgsarbeidet ble det bestilt en juridisk vurdering av hvilke muligheter NSF har til å tilsette tillitsvalgte for å utføre oppdrag for organisasjonen. For at NSF ikke skal komme i en situasjon hvor vi bryter arbeidsmiljøloven, må arbeidet være av midlertidig karakter. I den juridiske vurderinger står det følgende:

Hvis NSF skal benytte seg av midlertidige ansatte til å utføre arbeid i organisasjonen, er det for alle praktiske formål alternativet i bokstav a (arbeid av midlertidig karakter) som er aktuelt. Når det skal vurderes om et arbeid er av midlertidig karakter, vil et sentralt spørsmål være om arbeidet har en noenlunde klar arbeidsmessig avgrensning, og en naturlig avslutning. Det må la seg gjøre å fastsette en tidsramme eller definere oppdragets avslutning. Arbeid som adskiller seg fra det som ordinært utføres i virksomheten vil typisk omfattes, men også ordinære oppgaver kan oppfylle vilkåret så fremt arbeidet har en noenlunde klar arbeidsmessig avgrensning.

Et annet hensyn her er at tillitsvalgte ikke skal utføre oppgaver som er av fast karakter, slike oppgaver skal utføres av fast ansatte i NSF.

Vurdering

Det ser ut til at de kriteriene som ble satt, har vanskeliggjort bruken av midlene for frikjøp av tillitsvalgte. Forhandlingsavdelingen har ikke spurt fylkeskontorene om hva som er grunnen til at midlene ikke er brukt opp, men antar at de avgrensningene som ble satt, er noe av grunnen til dette. I tillegg har pandemien begrenset muligheten for tillitsvalgte til å søke om dekning av tapt arbeidsfortjeneste for å delta på NSF's arrangementer som ikke gir rett til fri.

For NSF vil det være viktig at arbeidsgivers ansvar til å gi fri for å utføre tillitsvalgtoppgaver ikke blir svekket. Det må derfor etableres tillitsvalgtordninger/frikjøpsordninger som sikrer tillitsvalgte fri med lønn for å utøve sitt verv. Fylkeskontorene skal bistå tillitsvalgte i dette arbeidet.

Det er også viktig at NSF ikke bryte arbeidsmiljølovens bestemmelser eller pådrar seg et arbeidsgiveransvar. Arbeidet tillitsvalgte kan utføre må derfor ha en avgrenset varighet og være av en midlertidig karakter jf. vedtaket på LM 2019.

Kravet om at arbeidsgiver må gi permisjon uten lønn for å utføre oppgaver for NSF foreslås imidlertid at kan fravikes. Så lenge de andre kravene som ble vedtatt på landsmøtet oppfylles, bør dette sikre at NSF ikke pådrar seg forpliktelser som arbeidsgiver, eller undergraver hovedavtalens bestemmelser. Dette vil også ivareta det unntaket som fylkeskontoret i Vestfold og Telemark har etterspurt (se vedlegg).

Kravet om ulønnet permisjon vil fortsatt gjelde for å få dekket tapt arbeidsfortjeneste ved deltakelse på NSF arrangement.

For å ivareta landsmøtets intensjoner om at tillitsvalgte skal kunne frikjøpes av NSF for å utføre arbeid for organisasjonen, må vedtaket som ble fattet på landsmøtet, vurderes på nytt. Utvalget som er foreslått nedsatt i sak om «Oppfølging av landsmøtesak 17/2019», kan gis i oppdrag å evaluere frikjøpsordningen og vurdere andre tiltak som kan ivareta de samme intensjonene. I tillegg kan utvalget igangsette pilotprosjekter hvor tillitsvalgte frikjøpes etter forslag fra fylkeskontorene. Piloten bør avgrenses til 4 – 5 kommuner og hvor hensikten med prosjektet er å beholde tillitsvalgte og rekruttere flere medlemmer i kommunen. Se vedtaksforslag i egen sak.

Forslag til vedtak

Forbundsstyret gir unntak fra vedtak i landsmøtesak 17/2019, ved at det ikke stilles krav om at tillitsvalgte må ha søkt og fått avslag på fri med lønn for å utføre oppgaver for organisasjonen. Tillitsvalgte gis tilsvarende lønn som i arbeidsforholdet.

Vennlig hilsen

Olaug Flø Brekke
Generalsekretær

Curt A. Lier
Avdelingsleder Forhandlingsavdelingen

- [Vedlegg til FS-sak 30_2021 VESTEL FS-sak 44_2021 Forslag om å søke forbundsstyret om dispensasjon fra vedtak i L M-sak 17_2019](#)

Endelig vedtak

Forbundsstyret gir unntak fra vedtak i landsmøtesak 17/2019, ved at det ikke stilles krav om at tillitsvalgte må ha søkt og fått avslag på fri med lønn for å utføre oppgaver for organisasjonen. Tillitsvalgte gis tilsvarende lønn som i arbeidsforholdet.